

Motion till riksdagen 2019/20:3402

av **Fredrik Malm m.fl. (L)**

med anledning av skr. 2019/20:17 Sveriges feministiska utrikespolitik

---

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska införa demokrati som övergripande mål inom utrikespolitiken i enlighet med vad som framförs i motionen för att bl.a. främja global jämställdhet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige även i internationella kontakter ska tillskriva hbtq-rättigheter som mänskliga rättigheter och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa skarpare målsättningar för jämställdhetsarbetet inom utrikespolitikens samtliga ämnesområden och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverige är ett litet men inflytelserikt land. Vi har begränsade resurser men avsätter stor del av vår budget till bistånd och har samtidigt goda diplomatiska verktyg att påverka andra länder och organisationer. Dessa måste vi använda på ett så effektivt sätt som möjligt.

I kontakt med diktaturer måste diskussioner alltid föras om demokrati och mänskliga rättigheter. Sverige måste i sina kontakter med andra länder markera mot auktoritära

tendenser och kränkningar av mänskliga fri- och rättigheter, och ska självklart också vara berett att kritisera demokratiska länder i de fall då dessa bryter mot mänskliga rättigheter. För att uppnå förändring ska Sverige samverka med andra demokratiska aktörer, såväl länder som aktörer i civilsamhället.

Demokrati och jämställdhet är oskiljbara. Sverige ska föra en feministisk utrikespolitik, men en grundförutsättning för långvarig jämställdhet är att invånare har möjlighet att välja sina folkvalda. Oberoende domstolar och demokratiska val är nödvändiga instrument för att upprätthålla mänskliga rättigheter även för kvinnor. Liberalerna har en lång tradition av att driva jämställdhetsfrågorna i utrikespolitiken inom ramen för demokrati som det övergripande utrikespolitiska målet. En ny feministisk utrikespolitik med fokus på demokrati bör ta sin form i två konkreta utrikes- och säkerhetspolitiska linjer.

För det första måste Sverige ännu tydligare än i dag verka för att kvinnor och flickor världen över ska åtnjuta sina mänskliga rättigheter, inklusive rätten till sin egen kropp. Sveriges politik för mänskliga rättigheter ska prioritera kvinnors och flickors friheter, rättigheter och möjligheter.

På samma sätt ska detta även framöver genomsyra svensk biståndspolitik och behållas som ett av de genomgripande perspektiven. Det är viktigt att varje människa, man som kvinna, själv får möjlighet att definiera sin könsidentitet. Ett tydligt hbtq-perspektiv måste därför också inkluderas i bistånds- och utrikespolitiken.

I humanitära insatser är tillgång till sexuella och reproduktiva rättigheter, såsom preventivmedel och abort, i stort sett aldrig inkluderade. Kvinnor som utsatts för sexuellt våld, förvägrats preventivmedel eller vars levnadsförhållanden radikalt förändrats, ges inte möjlighet att avsluta oönskade graviditeter. Sverige bör se detta som en självklar del av humanitärt bistånd, liksom annan medicinsk vård som inte kan anstå, och snarast möjliggöra kvinnors rätt till självbestämmande i de insatser man bidrar till.

En större del av svenskt bistånd måste användas för att säkra flickors skolgång. Rätten till utbildning är en mänsklig – inte manlig – rättighet. Det är mer förödande att hindra flickor än pojkar från att utbilda sig och arbeta, eftersom barnäktenskap och graviditet är oåterkalleliga livshändelser som påverkar även nästa generation. Att utrota kvinnlig analfabetism är därför en oslagbar investering för utveckling och tillväxt.

Kvinnors rättigheter betraktas alltför ofta som förhandlingsbara, något man kan ta itu med när resten av landets problem lösts. Det är oacceptabelt. Sverige måste tydligt deklarerat för samtliga biståndspartner att program som inte syftar till att hjälpa hela

befolkningen är oacceptabla. Det betyder inte att alla program ska rikta sig specifikt till kvinnor, men samtliga program ska bidra till förbättring av kvinnors situation. Med hjälp av könsuppdelad statistik, där effekterna redovisas, kan vi få en tydligare bild av till vilken del av befolkningen stödet faktiskt går.

Unicef beräknar att en av sju flickor mellan 15 och 19 år är gifta och att 3,9 miljoner flickor könsstympas, varje år. I flera av de länder där barnäktenskap och könsstympning är vanligt förekommande är Sverige dessutom biståndsgivare. Systematiskt våld mot flickor och kvinnor, hedersrelaterade frihetsinskränkningar och diskriminering måste Sverige som biståndsgivare adressera i samtliga bilaterala kontakter. En viktig feministisk uppgift är att verka för att fler länder sätter en åldersgräns för äktenskap samt verka för ett förbud mot könsstympning och arbeta mer aktivt för att existerande lagar implementeras. Ett sätt att påverka är att villkora svenskt bistånd utifrån reformvillighet till länder där barnäktenskap är vanligt. Ingen ska behöva bli mamma under sin egen barndom och alla ska ha rätt och möjlighet till fria, lagliga och säkra aborter.

Arbetet mot trafficking och sexslaveri måste drivas globalt. Vi måste fokusera mer på efterfrågan. Det som primärt upprätthåller människohandel och prostitution är att sexköpare efterfrågar sexuella tjänster.

Kvinnors kroppar blir måltavlor när terrorgrupper och statliga arméer använder massvåldtäkter som vapen. Med kraft ska Sverige arbeta för att stoppa sexuellt våld i väpnade konflikter, och för att straffriheten för sådana och andra brott mot kvinnor och flickor avskaffas. Det kommer att krävas fler internationella insatser för att skydda kvinnor, men också att deltagande personal utbildas i genuskunskap, framför allt säkerhetsrådsresolutionerna 1325 och 1820.

Sverige ska särskilt arbeta för att stärka kvinnors roll i konfliktförebyggande och fredssamtal. Vi bör som land även ta initiativ till en FN-resolution med fokus på kvinnors möjligheter att erhålla politisk makt. Den bör särskilt behandla kvinnors roll både i konstitutionsbyggande och demokratiseringsprocesser, och kvinnorepresentationen i såväl nationella parlament, regeringar som lokala politiska församlingar.

Det är viktigt att Sverige i vårt utvecklingssamarbete driver på i frågor som är politiskt känsliga i mottagarländerna. Det gäller inte minst sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, SRHR-frågor, inklusive rätten till fri abort.

Samtidigt som ett antal länder har en positiv utveckling avseende hbtq-personers rättigheter finns en oroande utveckling i många länder också i vårt närområde, bland

annat i Ryssland. De lagar som i många länder förbjuder opinionsbildning i hbtq-frågor, eller hindrar hbtq-organisationer att arbeta, utgör allvarliga inskränkningar i yttrandefriheten och föreningsfriheten. Allt detta visar att arbetet för hbtq-personers rättigheter måste vara en integrerad del av Sveriges arbete internationellt för mänskliga rättigheter i stort.

Sverige är ett av de länder som tydligast lyfter fram hbtq-personers rättigheter i utrikespolitiken och det internationella biståndet. Eftersom frågorna är kontroversiella i många länder är Sveriges engagemang särskilt betydelsefullt. Mänskliga rättigheter för hbtq-personer och arbete för att motverka diskriminering av hbtq-personer har de senaste åren i ökad utsträckning inbegripits i de svenska samarbetsstrategierna på biståndsområdet. Sidans finansiering till direkta insatser har också ökat. Vi anser att stöd till arbete för hbtq-personers mänskliga rättigheter ska vara en självklar del av demokratibiståndet.

För att demokratibistånd ska kunna göra skillnad krävs att demokrati och rättigheter konkretiseras. För liberaler handlar det om att stödja institutioner, processer och aktörer som bidrar till att stärka mänskliga fri- och rättigheter, fria val, oberoende medier, rättsstatlighet, skydd för minoriteter, jämställdhet, hbtq-rättigheter, sexuell reproduktiv hälsa och rättigheter, pressfrihet och givetvis fred. Men det förutsätter att mottagaren av sådant stöd själv har en uttrycklig vilja att verka för stärkta rättigheter och demokratiska reformer. Det är omöjligt att bygga demokrati om det inte finns demokrater. Att ge bistånd till auktoritära och korrupta regimer och hoppas att dessa ska agera för frihet leder till att svenska skattemedel tvärtom bidrar till att skärpa förtrycket och försvaga möjligheterna till en demokratisering. Detta vill inte Liberalerna bidra till.

Fredrik Malm (L)

Johan Pehrson (L)

Lina Nordquist (L)

Gulan Avci (L)

Allan Widman (L)

Maria Nilsson (L)

Mats Persson (L)

Christer Nylander (L)

